

saar fattes tilside, og der istedelfor ham indsættes en Seminarist, som har ringe Anlæg — og af det Slags findes der mange — til at undervise Børn, og som er misfornøjet, fordi han efter sit Udgangspunct i Livet har troet sig berettiget til at kræve Mere, end han faaer, og ved denne Misfornøttelse bliver en dobbelt slet Lærer, saa gjør man denne Skolecommunellret, idet man betøver den en høist brugbar og dygtig Mand, for at skabe et Levebrød for en misfornøjet og udygtig Mand. Det er denne Art simple Forhold, vi først skulle fatte rigtigt i Die, forinden vi dømme i denne Sag. Der er forøvrigt et Middel — og jeg har desangaaende indbragt et Andragende fra Skolelærere, som henligger paa Thingets Bord —, som i visse Maader kan afhjælpe disse Vanskeligheder. Der ydes frivillige Bidrag til Skolelærerne under Navn af Høitidsoffer; paa de fleste Steder samles disse Bidrag for hele Sognet og deles mellem samtlige Skolelærere, men derved høre de op at faae det Belvilligheds-Præg mod en enkelt Lærer, som de vilde faae, persom de ydedes umiddelbart fra Skolefredsen til Skolelæreren. Forandrer dette og lader enhver Skolefreds yde umiddelbart til sin Skolelærer, saa vilde de Belhavende i Skolefredsen paa den Maade have et Middel til igjennem Frivilligheden at yde paa deres Børns Begne, og det vilde paa mange Steder blive benyttet, naar det kun blev klart, at Sognet bør have en større Indskydelse paa Bestaffenheden og Balget af dem, der blive deres Børns Lærere og derved faae et offentligt Levebrød. Det er den vrangte Side af Sagen, at et Sogn, om det end er nok saa misfornøjet med sin Skolelærer, ikke har Midler til at frigjøre sig for ham, og at et Sogn, om det end er nok saa meget eftertragter at faae en Mand til Lærer, naar han ikke er Seminarist, ikke kan faae ham som saadan.

Formanden: Rigsdagsmanden for Veile Amts 1ste Valgfreds har Ordet.

Ottefen: Jeg frasalder det.

Formanden: Rigsdagsmanden for Ringkjøbing Amts 1ste Valgfreds har Ordet.

B. Schøler: Jeg skal ikke indlade mig paa de Principer, som her ere omtalte om fri Skolegang og Betalings-Skole-

gang, da det vilde føre os for vidt, men jeg skal kun tillade mig at udtale min Glæde over, at den ærede Folkethingmand for Maribo Amts 4de Valgfreds (Monrad) har udtalt de samme Principer, som jeg strax i Besvarelsen udtalte, nemlig, at de større Communer bør, som det allerede er udtalt i Anordningen af 1814, komme de overbeholdte Communer tilhjælp, og at det Offentlige ogsaa bør komme til Hjælp; men endnu mere skal jeg udtale min Glæde over, at den høitærede Cultusminister lod til at ville komme med et Forslag i den Retning, som gif ud paa at forbedre Skolelærernes trange Kaar; og jeg haaber, at den ærede Minister idag har erfaret, at denne Sag vil finde Gjenslag her i Thinget, at han, efter de mange Stemmer, som have hævet sig derfor, har bragt i Erfaring, at der er et Ønske i den Henseende. Jeg haaber, at den ærede Minister, som igjennem en saa overmaade lang, sielden lang, Embedstid bestandigt har været Humanitetens Talsmand, bestandigt har været Talsmand for, at alt det Mennekelige bør see sin Ret, endnu paa sit Livs Aften vil ynde Betsignelse af mange trængende Skolelærere omkring i Landet, og, idet jeg haaber, at den ærede Cultusminister vil fremkomme med et saadant Forslag, vil jeg afvente dette og ikke for det Første indbringe noget Særligt desangaaende.

Kirke- og Underviisningsministeren:

Det er kun betingelsesviis, at jeg har erklæret mig villig til at fremkomme med et Forslag om Bidrag fra Statens Side, for at lette Skolelærernes Kaar, hvis jeg nemlig kunde bringe i Erfaring, at der var Udflugt til, at en saadan Lov kunde gaae igjennem; men det forekommer mig, efter hvad vi have hørt den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgfreds (Tscherning) udtale, at der just ikke kan være synderlig Udflugt dertil. Jeg finder, at hans Grunde ere vigtige, og, da det viser sig, at Mange her i Rigsdagen tage Hensyn til de Antydninger, der komme fra hans Side, har Regjeringen for Diebliffet ingen Udflugt til at erholde større Midler til Skolevæsenets Fremme, end for nærværende Tid bruges dertil. Der er blevet omtalt et Hjelpe-middel til at forbedre Skolelærernes Kaar, og det er